

Θέμα: Δήλωση της συνόδου για το ευρώ
Βρυξέλλες, 12 Ιουλίου 2015

Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ τονίζει την κρίσιμη ανάγκη να οικοδομηθεί εκ νέου σχέση εμπιστοσύνης με τις ελληνικές αρχές ως προαπαιτούμενο για πιθανή μελλοντική συμφωνία σχετικά με νέο πρόγραμμα του ΕΜΣ. Στο πλαίσιο αυτό έχει βασική σημασία η ανάληψη ίδιας ευθύνης από τις ελληνικές αρχές, τις δε δεσμεύσεις πολιτικής πρέπει να ακολουθήσει η επιτυχής υλοποίησή τους.

Τα κράτη μέλη της ζώνης του ευρώ που ζητούν χρηματοπιστωτική συνδρομή από τον ΕΜΣ αναμένεται να απευθύνουν, εφόσον είναι δυνατόν, ανάλογο αίτημα και στο ΔΝΤ¹. Αυτό αποτελεί προϋπόθεση προκειμένου η Ευρωομάδα να συμφωνήσει σχετικά με νέο πρόγραμμα του ΕΜΣ. Επομένως, η Ελλάδα θα ζητήσει τη συνέχιση της στήριξης του ΔΝΤ (παρακολούθηση και χρηματοδότηση) από τον Μάρτιο του 2016.

Με δεδομένη την ανάγκη να οικοδομηθεί εκ νέου σχέση εμπιστοσύνης με την Ελλάδα, η σύνοδος κορυφής για το ευρώ χαιρετίζει τις δεσμεύσεις των ελληνικών αρχών να θεσπίσουν χωρίς χρονοτριβή μια πρώτη δέσμη μέτρων. Στα μέτρα αυτά, τα οποία θα ληφθούν με πλήρη εκ των προτέρων συμφωνία με τους θεσμούς, θα περιλαμβάνονται:

¹ Συνθήκη ΕΜΣ, αιτιολογική σκέψη 8.

έως 15 Ιουλίου

- ο εξορθολογισμός του συστήματος ΦΠΑ και η διεύρυνση της φορολογικής βάσης για αύξηση των εσόδων·
- άμεσα μέτρα για τη βελτίωση της μακροπρόθεσμης βιωσιμότητας του συνταξιοδοτικού συστήματος ως μέρος συνολικού προγράμματος μεταρρύθμισης των συντάξεων·
- η διασφάλιση της πλήρους νομικής ανεξαρτησίας της ΕΛ.ΣΤΑΤ·
- η πλήρης εφαρμογή των σχετικών διατάξεων της Συνθήκης για τη σταθερότητα, τον συντονισμό και τη διακυβέρνηση στην Οικονομική και Νομισματική Ένωση, κυρίως με την έναρξη λειτουργίας του Δημοσιονομικού Συμβουλίου πριν από την οριστικοποίηση του Μνημονίου Συνεννόησης και με την εισαγωγή ημιαυτόματων περικοπών δαπανών σε περίπτωση παρεκκλίσεων από φιλόδοξους στόχους πρωτογενούς πλεονάσματος αφού ζητηθεί η γνώμη του Δημοσιονομικού Συμβουλίου και με την επιφύλαξη προηγούμενης έγκρισης από τους θεσμούς·

έως τις 22 Ιουλίου

- η θέσπιση του κώδικα πολιτικής δικονομίας, η οποία αποτελεί μείζονα αναδιάρθρωση των διαδικασιών και των ρυθμίσεων του συστήματος πολιτικής δικαιοσύνης και μπορεί να επιταχύνει σημαντικά τη δικαστική διαδικασία και να μειώσει τις δαπάνες·
- η μεταφορά στο εθνικό δίκαιο της οδηγίας για τη θέσπιση πλαισίου για την ανάκαμψη και την εξυγίανση πιστωτικών ιδρυμάτων και επιχειρήσεων επενδύσεων (BRRD) με τη συνδρομή της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Αμέσως μετά, και μόνον μετά τη νομική εφαρμογή των τεσσάρων πρώτων προαναφερόμενων μέτρων καθώς και την έγκριση όλων των δεσμεύσεων που περιέχονται στο παρόν έγγραφο από την Ελληνική Βουλή, κατόπιν επαλήθευσης από τους θεσμούς και την Ευρωομάδα, μπορεί να ληφθεί απόφαση προκειμένου να δοθεί στους θεσμούς η εντολή διαπραγμάτευσης μνημονίου συνεννόησης (ΜΣ). Η απόφαση αυτή θα ληφθεί υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ολοκληρωθεί οι εθνικές διαδικασίες και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 13 της Συνθήκης για τον ΕΜΣ βάσει της εκτίμησης που μνημονεύεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1.

Προκειμένου να αποτελέσει τη βάση για την επιτυχή σύναψη του μνημονίου συνεννόησης, η ελληνική πρόταση μεταρρυθμιστικών μέτρων πρέπει να ενισχυθεί σε σημαντικό βαθμό ώστε να ληφθεί υπόψη η σοβαρή επιδείνωση της οικονομικής και δημοσιονομικής θέσης της χώρας το τελευταίο έτος. Η ελληνική κυβέρνηση πρέπει να δεσμευθεί επισήμως να ενισχύσει τις προτάσεις της σε τομείς που έχουν προσδιορίσει οι θεσμοί, με ικανοποιητικό και σαφές χρονοδιάγραμμα για τη θέσπιση και την εφαρμογή νομοθεσίας, συμπεριλαμβανομένων των διαρθρωτικών κριτηρίων, των ορόσημων και των ποσοτικών κριτηρίων, ώστε να είναι σαφής η κατεύθυνση των πολιτικών μεσοπρόθεσμα. Πρέπει κυρίως, σε συμφωνία με τους θεσμούς:

- να πραγματοποιήσει φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις στο συνταξιοδοτικό και να προσδιορίσει πολιτικές ώστε να αντισταθμίσει πλήρως τον δημοσιονομικό αντίκτυπο της απόφασης του Συμβουλίου της Επικρατείας σχετικά με τη συνταξιοδοτική μεταρρύθμιση του 2012, καθώς και να εφαρμόσει τη ρήτρα μηδενικού ελλείμματος ή εναλλακτικά μέτρα που θα συμφωνηθούν αμοιβαία ως τον Οκτώβριο του 2015·
- να προχωρήσει σε πιο φιλόδοξες μεταρρυθμίσεις στην αγορά προϊόντων με σαφές χρονοδιάγραμμα για την υλοποίηση όλων των συστάσεων της εργαλειοθήκης του ΟΟΣΑ I, μεταξύ άλλων για τη λειτουργία των εμπορικών καταστημάτων την Κυριακή, τις περιόδους εκπτώσεων, το ιδιοκτησιακό καθεστώς των φαρμακείων, το γάλα και τα αρτοποιεία, εκτός από τις συστάσεις για τα μη υποχρεωτικώς συνταγογραφούμενα φαρμακευτικά προϊόντα, οι οποίες θα εφαρμοστούν σε επόμενο στάδιο, καθώς και για το άνοιγμα των μακροοικονομικώς κρίσιμων κλειστών επαγγελμάτων (π.χ. μεταφορές με οχηματαγωγά). Στο πλαίσιο των επακόλουθων ενεργειών σύμφωνα με την εργαλειοθήκη του ΟΟΣΑ II, πρέπει να συμπεριληφθεί στις προαπαιτούμενες δράσεις η μεταποίηση·
- σε ό,τι αφορά τις αγορές ενέργειας, να προχωρήσει στην ιδιωτικοποίηση του Ανεξάρτητου Διαχειριστή Μεταφοράς Ηλεκτρικής Ενέργειας (ΑΔΜΗΕ), εκτός αν μπορούν να βρεθούν μέτρα αντικατάστασης με ισοδύναμο αποτέλεσμα για τον ανταγωνισμό, βάσει συμφωνίας με τους θεσμούς·
- όσον αφορά τις αγορές εργασίας, να προχωρήσει σε αυστηρή επανεξέταση και εκσυγχρονισμό των συλλογικών διαπραγματεύσεων, των εργατικών κινητοποιήσεων και, σύμφωνα με την οικεία οδηγία και βέλτιστη πρακτική της ΕΕ, των ομαδικών απολύσεων βάσει του χρονοδιαγράμματος και της προσέγγισης που έχουν συμφωνηθεί με τους θεσμούς. Κατόπιν της επανεξέτασης αυτής, οι πολιτικές για την αγορά εργασίας πρέπει να ευθυγραμμιστούν με τις διεθνείς και ευρωπαϊκές βέλτιστες πρακτικές, θα πρέπει δε να μη συνεπάγονται την επιστροφή σε παλαιότερα πλαίσια πολιτικής ασύμβατα με τους στόχους της προώθησης βιώσιμης ανάπτυξης χωρίς αποκλεισμούς·

- να πραγματοποιήσει τα απαραίτητα βήματα για την ενίσχυση του χρηματοπιστωτικού τομέα, συμπεριλαμβανομένων τόσο αποφασιστικής δράσης για τα μη εξυπηρετούμενα δάνεια όσο και μέτρων για την ενδυνάμωση της διακυβέρνησης του ΤΧΣ και των τραπεζών, ιδίως με την εξάλειψη κάθε πιθανότητας πολιτικών παρεμβάσεων, ιδιαίτερα στις διαδικασίες διορισμού.

Πέραν τούτου, οι ελληνικές αρχές οφείλουν να πραγματοποιήσουν τις ακόλουθες ενέργειες:

- να αναπτύξουν ένα σημαντικό ενισχυμένο πρόγραμμα ιδιωτικοποιήσεων με βελτιωμένη διακυβέρνηση· ελληνικά περιουσιακά στοιχεία μεγάλης αξίας θα μεταφερθούν σε ανεξάρτητο ταμείο, το οποίο θα τα ρευστοποιήσει με ιδιωτικοποιήσεις και άλλους τρόπους. Η ρευστοποίηση των περιουσιακών στοιχείων θα αποτελέσει μια πηγή για την πραγματοποίηση της προγραμματισμένης εξόφλησης του νέου δανείου του ΕΜΣ και θα αποφέρει κατά τη διάρκεια του νέου δανείου επιδιωκόμενο συνολικό ποσό 50 δισεκ. ευρώ, εκ των οποίων τα 25 δισεκ. ευρώ θα χρησιμοποιηθούν για την επιστροφή της ανακεφαλαιοποίησης των τραπεζών και άλλων περιουσιακών στοιχείων και το 50% κάθε εναπομένοντος ευρώ (τουτέστιν, 50% των 25 δισεκ. ευρώ) θα χρησιμοποιηθεί για τη μείωση της αναλογίας χρέους/ΑΕΠ, το δε υπόλοιπο 50% θα χρησιμοποιηθεί για επενδύσεις. Το ταμείο αυτό θα συσταθεί στην Ελλάδα υπό τη διαχείριση των ελληνικών αρχών και την εποπτεία των οικείων ευρωπαϊκών θεσμών. Σε συμφωνία με τους θεσμούς και με βάση τις βέλτιστες διεθνείς πρακτικές, θα πρέπει να θεσπιστεί νομοθετικό πλαίσιο για να διασφαλιστούν διαφανείς διαδικασίες και κατάλληλος καθορισμός τιμών για την εκποίηση των περιουσιακών στοιχείων, σύμφωνα με τις αρχές και τα πρότυπα του ΟΟΣΑ για τη διαχείριση κρατικών επιχειρήσεων.
- σύμφωνα με τις φιλοδοξίες της ελληνικής κυβέρνησης, να εκσυγχρονίσουν και να ενισχύσουν σε σημαντικό βαθμό την ελληνική διοίκηση και να θέσουν σε εφαρμογή ένα πρόγραμμα, υπό την αιγίδα της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, για τη δημιουργία ικανοτήτων και την αποπολιτικοποίηση της ελληνικής διοίκησης. Μια πρώτη πρόταση θα πρέπει να υποβληθεί μέχρι τις 20 Ιουλίου ύστερα από συζητήσεις με τους θεσμούς. Η ελληνική κυβέρνηση δεσμεύεται να μειώσει περαιτέρω το κόστος της ελληνικής διοίκησης, βάσει χρονοδιαγράμματος σε συμφωνία με τους θεσμούς·

- να εξομαλύνουν πλήρως τις μεθόδους εργασίας με τους θεσμούς, συμπεριλαμβανομένων των αναγκαίων επιτόπιων εργασιών στην Αθήνα, ώστε να βελτιωθούν η υλοποίηση και η παρακολούθηση του προγράμματος. Η κυβέρνηση οφείλει να διαβουλευεται και να συμφωνεί με τους θεσμούς όσον αφορά όλα τα νομοσχέδια στους σχετικούς τομείς, αρκετό χρόνο πριν από την υποβολή τους σε δημόσια διαβούλευση ή στη Βουλή. Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ τονίζει και πάλι ότι η υλοποίηση είναι βασικής σημασίας και στο πλαίσιο αυτό εκφράζει την ικανοποίησή της για την πρόθεση των ελληνικών αρχών να ζητήσουν, μέχρι τις 20 Ιουλίου, στήριξη από τους θεσμούς και τα κράτη μέλη για τεχνική βοήθεια, ζητά δε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συντονίσει αυτή την ευρωπαϊκή στήριξη·
- εξαιρουμένου του νόμου για την ανθρωπιστική κρίση, η ελληνική κυβέρνηση θα επανεξετάσει, με σκοπό να τις τροποποιήσει, τις θεσπισθείσες νομοθετικές πράξεις που δεν συνάδουν με τη συμφωνία της 20ής Φεβρουαρίου διότι συνιστούν υπαναχώρηση σε σχέση με δεσμεύσεις από προηγούμενα προγράμματα ή θα προσδιορίσει σαφή ισοδύναμα για την αντιστάθμιση των δικαιωμάτων που αποκτήθηκαν συνεπεία των ανωτέρω πράξεων.

Οι αναφερόμενες ανωτέρω δεσμεύσεις αποτελούν ελάχιστες απαιτήσεις για την έναρξη των διαπραγματεύσεων με τις ελληνικές αρχές. Εντούτοις, η σύνοδος κορυφής για το ευρώ κατέστησε σαφές ότι η έναρξη διαπραγματεύσεων δεν προδικάζει οποιαδήποτε ενδεχόμενη τελική συμφωνία επί νέου προγράμματος του ΕΜΣ, η οποία θα πρέπει να βασίζεται σε απόφαση επί του συνολικού πακέτου (περιλαμβανομένων των χρηματοδοτικών αναγκών, της βιωσιμότητας του χρέους και της πιθανής ενδιάμεσης χρηματοδότησης).

Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ λαμβάνει υπόψη τις πιθανές χρηματοδοτικές ανάγκες του προγράμματος ύψους μεταξύ 82 και 86 δισεκ. ευρώ, όπως έχουν εκτιμηθεί από τους θεσμούς. Καλεί τους θεσμούς να διερευνήσουν τις δυνατότητες για τη μείωση του χρηματοδοτικού φακέλου, μέσω εναλλακτικής δημοσιονομικής πορείας ή μέσω υψηλότερων εσόδων από ιδιωτικοποιήσεις. Η αποκατάσταση της πρόσβασης στις αγορές, η οποία αποτελεί στόχο κάθε προγράμματος χρηματοδοτικής βοήθειας, μειώνει την ανάγκη χρησιμοποίησης του συνολικού χρηματοδοτικού φακέλου. Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ λαμβάνει υπόψη τις επείγουσες χρηματοδοτικές ανάγκες της Ελλάδας, οι οποίες καταδεικνύουν την ανάγκη ταχύτατης προόδου για τη λήψη απόφασης επί νέου μνημονίου συνεννόησης: Οι ανάγκες αυτές εκτιμάται ότι ανέρχονται σε 7 δισεκ. ευρώ έως τις 20 Ιουλίου και σε ακόμη 5 δισεκ. ευρώ μέχρι τα μέσα Αυγούστου.

Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ αναγνωρίζει ότι είναι σημαντικό να διασφαλιστεί ότι το ελληνικό κράτος θα μπορέσει να αποπληρώσει τις καθυστερούμενες οφειλές του προς το ΔΝΤ και την Τράπεζα της Ελλάδος και να εκπληρώσει κατά τις ερχόμενες εβδομάδες τις υποχρεώσεις του που συνδέονται με το χρέος, ώστε να δημιουργηθούν οι συνθήκες που θα επιτρέψουν την ομαλή ολοκλήρωση των διαπραγματεύσεων. Οι κίνδυνοι της μη ταχείας ολοκλήρωσης των διαπραγματεύσεων βαρύνουν πλήρως την Ελλάδα. Η σύνοδος για το ευρώ καλεί την Ευρωομάδα να συζητήσει επείγοντως τα ζητήματα αυτά.

Λόγω των σοβαρότατων προκλήσεων που αντιμετωπίζει ο ελληνικός χρηματοπιστωτικός τομέας, ο συνολικός φάκελος του πιθανού νέου προγράμματος του ΕΜΣ θα πρέπει να περιλάβει τη δημιουργία αποθεματικού ασφάλειας ύψους 10 έως 25 δισεκ. για τον τραπεζικό τομέα, ώστε να αντιμετωπιστούν οι πιθανές ανάγκες για την ανακεφαλαιοποίηση των τραπεζών και το κόστος εξυγίανσης, εκ του οποίου αναμένεται να είναι άμεσα διαθέσιμο ποσό ύψους 10 δισεκ. ευρώ σε διαχωρισμένο λογαριασμό στον ΕΜΣ.

Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ έχει επίγνωση ότι η ταχεία λήψη απόφασης επί νέου προγράμματος αποτελεί προϋπόθεση για να ανοίξουν πάλι οι τράπεζες, ώστε να αποφευχθεί με τον τρόπο αυτό η αύξηση του συνολικού χρηματοδοτικού φακέλου. Η ΕΚΤ και ο ΕΕΜ θα διενεργήσουν συνολική αξιολόγηση μετά το καλοκαίρι. Το συνολικό αποθεματικό ασφάλειας θα καλύψει τις πιθανές κεφαλαιακές ελλείψεις μετά τη συνολική αξιολόγηση αφού εφαρμοστεί το νομοθετικό πλαίσιο.

Υπάρχουν σοβαρές ανησυχίες σχετικά με τη βιωσιμότητα του ελληνικού χρέους. Αυτό οφείλεται στη χαλάρωση των πολιτικών που ακολουθήθηκαν κατά τη διάρκεια των τελευταίων δώδεκα μηνών, η οποία είχε ως αποτέλεσμα την πρόσφατη επιδείνωση του εσωτερικού μακροοικονομικού και χρηματοοικονομικού περιβάλλοντος. Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ υπενθυμίζει ότι τα κράτη μέλη της ευρωζώνης έχουν θεσπίσει κατά τη διάρκεια των τελευταίων ετών μία αξιοσημείωτη δέσμη μέτρων προς υποστήριξη της βιωσιμότητας του χρέους της Ελλάδας, η οποία εξομάλυνε την πορεία εξυπηρέτησης του χρέους της Ελλάδας και μείωσε το κόστος σημαντικά.

Με αυτά τα δεδομένα και στο πλαίσιο του πιθανού μελλοντικού προγράμματος του ΕΜΣ, καθώς και σύμφωνα με το πνεύμα της δήλωσης της Ευρωομάδας του Νοεμβρίου του 2012, η Ευρωομάδα παραμένει έτοιμη να εξετάσει, εάν χρειαστεί, πιθανά πρόσθετα μέτρα (πιθανή παράταση των περιόδων χάριτος και αποπληρωμής), για να εξασφαλιστεί ότι οι ακαθάριστες χρηματοδοτικές ανάγκες παραμένουν σε βιώσιμο επίπεδο. Τα μέτρα αυτά θα εξαρτώνται από την πλήρη υλοποίηση των μέτρων τα οποία πρόκειται να συμφωνηθούν σε πιθανό νέο πρόγραμμα και θα εξεταστούν μετά την πρώτη θετική ολοκλήρωση επανεξέτασης.

Η σύνοδος κορυφής για το ευρώ τονίζει ότι δεν μπορούν να αναληφθούν απομειώσεις της ονομαστικής αξίας του χρέους.

Οι ελληνικές αρχές επαναλαμβάνουν την κατηγορηματική δέσμευσή τους να τηρήσουν πλήρως και εγκαίρως τις χρηματοοικονομικές τους υποχρεώσεις προς όλους τους πιστωτές τους.

Υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται όλες οι αναγκαίες προϋποθέσεις που περιέχονται στο παρόν έγγραφο, η Ευρωομάδα και το διοικητικό συμβούλιο του ΕΜΣ δύνανται, σύμφωνα με το άρθρο 13 παράγραφος 2 της Συνθήκης ΕΜΣ, να δώσουν εντολή στους θεσμούς να διαπραγματευτούν νέο πρόγραμμα του ΕΜΣ, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 13 της Συνθήκης ΕΜΣ, βάσει της εκτίμησης που αναφέρεται στο άρθρο 13 παράγραφος 1.

Για να ενισχυθούν η ανάπτυξη και η δημιουργία θέσεων απασχόλησης στην Ελλάδα (εντός των προσεχών 3-5 ετών), η Επιτροπή θα συνεργαστεί στενά με τις ελληνικές αρχές για την κινητοποίηση ποσού έως 35 δισεκ. ευρώ (από διάφορα ενωσιακά προγράμματα) για τη χρηματοδότηση της επενδυτικής και οικονομικής δραστηριότητας, μεταξύ άλλων σε επίπεδο ΜΜΕ. Ως έκτακτο μέτρο και δεδομένων των ιδιαίτερων συνθηκών της Ελλάδας, η Επιτροπή θα προτείνει την αύξηση του επιπέδου προχρηματοδότησης κατά 1 δισεκ. ευρώ για την άμεση τόνωση των επενδύσεων, πράγμα που θα ρυθμιστεί από τους συννομοθέτες της ΕΕ. Το Επενδυτικό Σχέδιο για την Ευρώπη θα παράσχει επίσης χρηματοδοτικές ευκαιρίες για την Ελλάδα.